

waarde f 69.336. De rest van 18.466 pikol tin en 7582 $\frac{1}{4}$ pikol zwarte peper kwamen met 33 vaartuigen van de koning. Die hadden op hun lading een tekort van 225 $\frac{1}{2}$ pikol tin en ruim 712 pikol peper teveel. Naar Palembang werd uit Batavia met de bark Arend en de pantjalang Verplichting vervoerd 12.030 lb staafijzer, 2000 lb spijkers, 80 stuks gewoon guinees gebleekt en enige levensmiddelen en benodigdheden samen t.w.v. f 13.845. De waarde van de meegestuurde geschenken voor de koning was f 2861, terwijl de kosten van equipagegoederen en ammunitie, en van levensmiddelen voor de nieuwe pantjalang Verplichting f 4076 waren. Met een aanrekening van f 5823, kwam een en ander op f 26.606, terwijl slechts f 4493 werd gecrediteerd. Er is nog geen antwoord ontvangen op de vragen van Heren XVII die in de generale missive van 20 oktober 1765 zijn vermeld.

DJAMBI

[fol. 1246] Sinds de generale missive van 20 oktober 1765 kwamen de sloepen Taxisboom en Vreedebest uit Djambi terug met brieven van de resident van 9 juni en 30 september 1765. Ze zijn daar vanwege de penibele situatie waarin de resident zich nu en dan bevond en het wegblijven van de gezanten lang vastgehouden. De brieven zijn op 25 november in de vergadering behandeld. De resident benadrukte in zijn brief van 20 september⁸ dat hij bij zijn bezoek aan het hof de koning en zijn dignitarissen heeft proberen te overtuigen van de noodzaak van aanplant en ruime leverantie van peper. Zij beloofden dit te zullen doen. Ook spoorde hij bij zijn tocht door de bovenlanden de bevolking aan om onder bescherming van de Compagnie slechts aan haar en niet aan de hofgroten te leveren. Deze dwingen hen daartoe, terwijl de Compagnie toch meer betaalt. De bevolking zegt bovendien op bescherming door de Compagnie te vertrouwen. Tot grote ontevredenheid van de Hoge Regering bleef de peperverwerking gering. [fol. 1247] De resident meent dat de bevolking onder dwang aan de koning en hofgroten levert. Zij hebben meer voordeel van smokkel dan, zoals het traktaat voorschrijft, aan de Compagnie te leveren. Men is het met de resident eens dat patrouillering tegen smokkel wenselijk zou zijn, maar vanwege de kosten en daar de bemanning en vaartuigen nuttiger te gebruiken zijn dan op de weinige peper uit Djambi te letten, is er voorlopig van afgezien. Hoewel de resident voor smokkel de doodstraf voorstelt, vindt men een lagere straf genoeg. In een brief van de koning en de pangerang nata wordt over de pantchinas gesproken die er door hen duidelijk van weerhouden worden zich bij de Compagnie te vestigen. [fol. 1248] Wat betreft de peperverbouw is ernstig geantwoord)

--- en daarbij de volbrenging van 't bedongene bij tractaat g'eyscht, alzoo wij niet genegen waren ons langer met een parthij woorden zonder daden te laten paayen, maar bij ontstentennis van dien genoodzaakt zouden wesen andere middelen bij der hand te neemen. Ook hebben wij, op het verszoek van den koning om den resident en verdere Europeesen te permitteeren in de negorij te woonen, gemeld dat, gelijk als aan Zijn Hoogheid bereeds was te kennen gegeeuen, dat de Comp^e daar nooit in zou treeden, wij ook bij onze resolutie op dat sujet genomen bleeven volharden. Dus wij niet denken dien vorst daar voor eerst weder in zijn brieven mentie van zal maken.

Fol. 1248r-v.

(Het is juist dat de resident het payment en duiten t.w.v. f 1681, die niet te verhandelen bleken te zijn, heeft teruggestuurd, maar het is ergerlijk dat hij bij zijn reis naar de bovenlanden de inlanders er niet op heeft gewezen dat ze ten onrechte rsd 7 $\frac{3}{8}$, of gewilde textiel en andere handelswaar, per pikol peper vroegen. Zij beriepen zich op het tractaat van 1721. [fol. 1249] Daarin staat evenwel een prijs van rsd 5, of f 12,-, inclusief de tol, wat in de contracten van 1756 en 1763 nog is bevestigd. De resident is hier in de brief van 9 april 1764 reeds op gewezen. In de brief van de derde⁹ is hem aanbevolen zich daaraan

8 Deze datum is onduidelijk.

9 Waarschijnlijk 3 december 1765.